

Iránymutató uniós bírósági ítélet a „védett iratok” vonatkozásában¹

2010. szeptember 14-én az Európai Bíróság (Bíróság) ítéletet hozott az Akzo Nobel és Akcros kontra Európai Bizottság ügyben. Az ítélet szerint a versenyjog területét illetően az iratok védettsége nem terjed ki az egyes vállalkozásoknál alkalmazott jogászokkal, jogtanácsosokkal folytatott belső kommunikációra.

Az iratok védettsége, az ún. legal professional privilege (LPP) a magyar szaknyelvben is bevett kifejezés, röviden az ügyfél és az ügyvédje közötti, az ügyfél védekezéshez való jogának gyakorlása kapcsán létrejövő kommunikáció és az ehhez kapcsolódó iratok védelmét, lefoglalás alóli mentességét jelenti.

Az ügy² előzménye, hogy 2003 februárjában az Európai Bizottság (Bizottság), az Egyesült Királyság versenyhatóságának (Office of Fair Trading – OFT) segítségével előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálatokat (ún. hajnali rajtaütéseket) végzett az Akzo-nál és annak leányvállalatánál, az Akcros-nál az Egyesült Királyságban, feltételezett versenykorlátozó magatartások bizonyítékai után kutatva. A rajtaütés folyamán a lefoglalt bizonyítékok vizsgálatának egy része kapcsán vita alakult ki, különösen két email másolatát illetően, mely levelezések az Akzo Nobel versenyjogi koordinátora és az ügyvezető igazgató, valamint a Holland Ügyvédi Kamara egyik ügyvédje és az Akzo Nobel jogi részlegének egyik – a cég által foglalkoztatott – tagja (ún. in-house lawyer) között folyt. Ezen dokumentumok vizsgálata után a Bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy azok nem esnek az LPP alá. A Bizottság 2003. május 8-i határozatában elutasította a két érintett vállalkozás azon kérését, melynek értelmében a szóban forgó dokumentumokat az LPP általi védelemben kellene részesíteni.

Az Akzo Nobel és az Akcros megtámadta a Bizottság mindkét említett határozatát a Törvényszék (korábban Elsőfokú Bíróság) előtt, amely azonban 2007. szeptember 17-i ítéletében elutasította a kereseteket³. Az ítéletet azonban a két vállalkozás fellebbezte a Bíróság előtt. Az Akzo Nobel és az Akcros fellebbezésük alátámasztására lényegében azt hozták fel, hogy a Törvényszék ítéletében tévedett, amikor visszautasította, hogy a cégek jogtanácsosukkal folytatott elektronikus levelezését az LPP általi védelemben részesítse.

A Bíróság korábban, az AM & S Europe kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben⁴ már kifejtette az LPP terjedelmére vonatkozó nézetét. Eszerint két feltételnek kell eleget tenni ebben a tekintetben. Egyrészt az ügyvéddel folytatott információcserének az ügyfél védekezési jogához kell kapcsolódnia, másrészt az információcserének független ügyvédtől kell erednie, vagyis olyan jogásztól, aki nem áll alkalmazotti viszonyban az ügyféllel.

---

¹ Az Európai Unió Bíróságának 90/10. sz. [sajtóközleménye](#) nyomán

² C-550/07 P. sz.

³ Az Elsőfokú Bíróság T-125/03. és T-253/03. sz. Akzo Nobel Chemicals Ltd és Akcros Chemicals Ltd kontra Európai Közösségek Bizottsága egyesített ügyekben 2007. szeptember 17-én hozott [ítélete](#) (EBHT 2007., II-3523. o.). Az ítélettel kapcsolatban lásd: [Versenytükrő, 2007. december](#), 23. o.

⁴ Az Európai Közösségek Bírósága 155/79. sz. AM & S Europe Limited kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben 1982. május 18-án hozott [ítélete](#) (EBHT 1982., 1575.o.).

A második feltétel tekintetében a Bíróság az ítéletében kifejtette, hogy az a követelmény, miszerint az ügyvédnek függetlennek kell lennie, az ügyvéd igazságszolgáltatásban betöltött együttműködő szerepére vonatkozó koncepción alapul, amely szerint az ügyvédnek az ügyfél számára – teljes függetlenségben és a megbízó érdekeinek lehető legteljesebb szem előtt tartásával – olyan jogi segítséget kell nyújtania, amelyre annak szüksége van. Ebből következik, hogy a függetlenség követelménye az ügyvéd és ügyfele közötti mindennemű munkajogi jogviszony hiányát jelenti, ezért az LPP nem terjed ki a vállalat és a jogtanácsosok közötti információcserére.

A Bíróság szerint egy jogtanácsos a kamarában vagy jogászi társaságban fennálló tagsága ellenére, valamint szakmai etikai kötelezettségeknek való alávetettsége dacára nem élvez olyan fokú függetlenséget a munkáltatójától, mint amelyet egy külső jogi irodában dolgozó ügyvéd az ügyfelével szemben. A jelen ügyben érvényesülő szakmai etikai kötelezettségek ellenére egy jogtanácsos nem kezelhető egy külső ügyvéddel megegyezően (akármilyen garanciákat élvez is hivatása gyakorlása során), mivel a munkavállalónak megfelelő státuszban van, amely természetéből fakadóan nem teszi lehetővé számára, hogy eltekintsen a munkáltatója által követett üzleti stratégiától, így befolyásolva azon képességét, hogy szakmai függetlenségét gyakorolja. Továbbá egy jogtanácsos más feladatok elvégzésére is kötelezve lehet, nevesül, mint jelen esetben a versenyjogi koordinátor feladatköre volt, amely hatást gyakorolhat a vállalkozás üzletpolitikájára. Ezek a funkciók éppen, hogy megerősítik a jogász és a munkáltatója közötti szoros kapcsolatot.

Ilyen körülmények között a Bíróság úgy találta, hogy a jogtanácsos munkáltatójával szemben fennálló gazdasági függése és szoros kapcsolata eredményeképpen nem élvez olyan szakmai függetlenséget, mint amelyet egy külső ügyvéd. Ebből következően a Törvényszék nem vétett jogi hibát az LPP – AM& S Europe kontra Bizottság ítéletben lefektetett – második feltételének megítélésében.

Továbbá a Bíróság szerint ez az értelmezés nem sérti az egyenlő bánásmód elvét, amennyiben a jogtanácsos alapvetően eltérő helyzetben van a külső ügyvédekhez képest.

Ezen felül, a Bíróság reagálva az Akzo Nobel és az Ackros által a nemzeti jogok időközbeni fejlődésével kapcsolatban felhozott érvre, úgy ítéli meg, hogy nincs túlsúlyban a tagállamok jogában az a megközelítés, amely az LPP alapján védelemben részesíti a vállalat vagy vállalkozáscsoport és a jogtanácsos közötti levelezést. Ennek megfelelően a Bíróság szerint a tagállamok jelenlegi jogi felfogása nem indokolja az esetjoggal való szembefordulást, vagyis hogy a jogtanácsosok a jövőben részesüljenek az LPP kedvezményében. Ehhez hasonlóan, az Európai Unió jogrendszerének fejlődése és a versenyjogi eljárási szabályok⁵ módosítása sem indokolja az AM& S Europe kontra Bizottság ítéletben lefektetett esetjog megváltoztatását.

Az Akzo Nobel és az Ackros azzal is érvelt, hogy a Törvényszék értelmezése csökkenti a vállalkozások védekezési jogának szintjét. Azonban a Bíróság kifejtette, hogy bármely egyénnek, aki ügyvédet vesz igénybe, el kell fogadnia az ügyvédi szakma gyakorlására vonatkozó korlátozásokat és feltételeket. Az LPP-re vonatkozó szabályok részét képezik ezen korlátozásoknak és feltételeknek.

Végül az Akzo Nobel és Ackros arra hivatkozott, hogy a jogbiztonság elvének sérelmét jelenti, hogy az uniós és a tagállami szabályozás nem teljesen fedi egymást. A Bíróság

---

⁵ A Tanács [1/2003/EK rendelete](#) (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (Hivatalos Lap 2004. évi magyar különkiadás, 8. fejezet, 2. kötet 205. o).

megítélése szerint a jogbiztonság elve az LPP-vel kapcsolatban nem igényli azonos követelmények alkalmazását. Ugyanis azoknak a vállalkozásoknak, amelyek helyiségeiben versenyjogi vizsgálat keretében rajtaütést tartanak, módjukban áll megállapítani jogaikat és kötelezettségeiket az illetékes hatóságokkal szemben, és e vállalkozások képesek meghatározni az alkalmazandó jogot például az ilyen vizsgálat során lefoglalható okiratok kezelése, és azon kérdés tekintetében is, hogy jogosan hivatkozhatnak e a jogtanácsossal folytatott konzultáció bizalmas jellegének védelmére, vagy sem. A vállalkozások tehát megfelelően tájékozódhatnak a hatóságok jogköréről és a dokumentumok lefoglalására vonatkozó konkrét hatásköréről. Következésképpen az a tény, miszerint egy bizottsági vizsgálatban az LPP a külső ügyvédekkel való információcserére korlátozott, nem ássa alá a jogbiztonság elvét.

Budapest, 2010. szeptember 15.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

Zenisek Andrea

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: sajto@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>